

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **K. F.**, zast. Mgr. Alenou Holubkovou, advokátkou se sídlem Revoluční 762/13, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2018, č. j. 1 Az 9/2017 - 59,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2016, č. j. OAM-800/ZA-ZA11-ZA04-2016, jímž bylo ve věci mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se stěžovateli podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), mezinárodní ochrana neuděluje.

[2] Ze správního spisu postoupeného žalovaným byly zjištěny tyto podstatné skutečnosti. Stěžovatel správnímu orgánu při pohovoru sdělil, že se narodil dne X ve městě Č. v Ruské federaci. Je ruské národnosti, hovoří rusky, anglicky a částečně i česky. Vyznává pravoslaví, je svobodný a bezdětný a jeho zdravotní stav je dobrý. Do České republiky přicestoval poprvé v říjnu 2011, do vlasti se poté čtyřikrát vrátil. Naposledy v Rusku pobýval v roce 2014. O mezinárodní ochranu žádá poprvé, po dobu pobytu na našem území nebyl v jiném státě Evropské unie. Dále uvedl, že jeho matka je členkou Liberálně demokratické strany Ruska – LDPR a je politicky velmi aktivní. Stěžovatel s matkou již po dobu studia na střední škole jezdil na mítinky a pomáhal jí s agitací, on sám však členem žádné politické organizace nebo strany nebyl. V rámci agitace stěžovatel pro matku vylepoval plakáty LDPR a dále plakáty proti straně Jednotné Rusko. V dubnu 2011 byl stěžovatel při vylepování plakátů vtažen dvěma maskovanými muži do auta. Tam mu tito muži vyhrožovali smrtí v případě, že s vylepováním nepřestane a následně jej z auta za městem vyhodili. V květnu 2011 byl při vylepování plakátů přepaden dvěma muži, kteří mu zlomili nos a kopali do něj. Následně se stěžovatelova matka rozhodla, že stěžovatel

odjede kvůli svému bezpečí studovat do České republiky. Ohledně uvedených incidentů se stěžovatel ani jeho matka neobraceli na policii, jelikož v době, kdy se do politické agitace stěžovatel zapojoval, nebyl plnoletý. Oznámení daných incidentů policii by mohlo pro stěžovatelovu matku znamenat vzhledem k její politické angažovanosti značné problémy. S dalšími nepříjemnostmi se stěžovatel setkal při jedné ze svých návštěv rodiny, tedy již poté, co začal studovat v České republice. Když byl za městem na procházce se psem, někdo opakovaně vystřelil na psa z projíždějícího auta a zranil ho. Při svých návštěvách stěžovatel pobýval v letním domě rodiny, který se nachází asi 100 km od města Č. Stěžovatel žalovanému sdělil, že má z návratu do vlasti obavy, jelikož jeho matka se politice stále velmi aktivně věnuje a chce se podílet na volební kampani v roce 2018, poté chce již politiku opustit. Problémů se obává, jelikož by matce opět s agitací pomáhal. Jinde v Rusku by bydlet nemohl, v Moskvě má sice nevlastního bratra, ale nestýkají se. Stěžovatel však uvedl, že až matka v roce 2018 skončí s politikou, v poklidu se do vlasti vrátí.

[3] V žalobě stěžovatel především namítal, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav, nepřihlížel k okolnostem, které nastaly během správního řízení, a neprovedl důkazy potřebné k zjištění skutkového stavu. Konkrétně potom žalovanému vytýkal, že během správního řízení prokázal, že má odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu a má i důvodné obavy o svůj život; namítal, že žalovaný nevzal v úvahu možné nebezpečí, které stěžovateli po návratu do vlasti může hrozit. Žalovaný měl dále pochybit, když nepřeložil do českého jazyka důkazy, které mu stěžovatel předložil a žádným způsobem se s nimi nevypořádal.

[4] Městský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. S tím, že stěžovatel neuvedl takové skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že ve vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod a hrozí mu tak pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Městský soud rovněž ve správním spise nenalezl oporu pro závěr, že se stěžovatel stal terčem adresného zájmu státních orgánů či jiných skupin z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. V rozsudku bylo taktéž konstatováno, že ve stěžovatelově případě nejsou splněny podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu ani pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Azyl z humanitárních důvodů je nadto dle městského soudu věcí správního uvážení a soud jej tak nemůže nahrazovat. Pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nebyly dle městského soudu na základě výpovědi stěžovatele a zpráv o zemi původu splněny zákonné podmínky. Tento závěr pak nachází oporu ve skutečnosti, že se stěžovatel od roku 2011 několikrát do vlasti navrátil, přičemž se s žádnými komplikacemi ve smyslu vážné újmy podle § 14 odst. 2 zákona o azylu nesetkal. Městský soud podotkl, že stěžovateli nesvědčí ani skutečnost, že o mezinárodní ochranu požádal až v září 2016, tedy pět let po svém příjezdu do České republiky a pět měsíců poté, co se měl od své rodiny dozvědět reálný důvod bránící mu v návratu do vlasti (matčino politické angažmá a s ním spojené nebezpečí pro stěžovatele).

[5] V kasační stížnosti stěžovatel obecně označuje důvody jejího podání dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.; konkrétně namítá, že žalovaný neprovedl dokazování odpovídajícím způsobem, což mělo za následek nedostatečné odůvodnění rozhodnutí. Skutková podstata nemá dle stěžovatele oporu ve spise a je s ním v rozporu. Dále stěžovatel

pokračování

žalovanému vytýká, že nahradil skutečně zjištěný skutkový stav věci svými hodnotícími soudy; stěžovatel je přesvědčen, že v rámci azylového řízení prokázal, že má v zemi původu důvodné obavy o svůj život a odůvodněný strach z pronásledování. Žalovaný dle něj musí při posuzování naplnění zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany brát zřetel i na celkovou situaci v Ruské federaci a zhodnotit i okolnosti hovořící ve prospěch stěžovatele. Žalovaný dále dle stěžovatele s ohledem na § 14 zákona o azylu nebere v úvahu nebezpečí, kterému by mohl být po návratu do vlasti vystaven, což mimo jiné vyplývá i z předložených důkazů. Na podporu svých kasačních námitek stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. j. 9 Azs 7/2012, dle kterého je správní orgán povinen zjišťovat a zohlednit veškeré informace a důkazy jak v neprospěch, tak i ve prospěch žadatele; odkazuje také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, dle kterého je stát zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, alternativně, aby zrušil též rozhodnutí správního orgánu a vrátil mu věc k novému projednání.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti považuje námitky stěžovatele za zcela neopodstatněné, přičemž rekapituluje dosavadní řízení o mezinárodní ochraně a důvody jejího neudělení. Žalovaný se domnívá, že při svém postupu neporušil ustanovení zákona o azylu či správního řádu a má za to, že jediným motivem stěžovatele je legalizace pobytu na území České republiky, které míní dosáhnout prostřednictvím azylové procedury. S ohledem na to žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*, 2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

[8] Nejvyšší správní soud neshledal v případě stěžovatele relevantní argumenty svědčící pro přijatelnost kasační stížnosti.

[9] Nejprve přistoupil k vypořádání zcela obecně vznesené námitky nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[10] Z judikatury Ústavního soudu [viz náleze ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257), příp. náleze ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 (N 85/8 SbNU 287); rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na nalus.usoud.cz] plyne, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit. Z odůvodnění soudního rozhodnutí musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Také zdejší soud ve svojí rozhodovací praxi vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku zřejmé, z jakých důvodů soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné; zejména, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52).

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v souzeném případě úvaha městského soudu výše uvedené předpoklady splňuje. Z napadeného rozsudku je zřejmé, z jakých důvodů dospěl městský soud k závěru o nedůvodnosti žalobní argumentace stěžovatele. Městský soud v přezkoumávaném rozsudku srozumitelně vyložil svůj náhled na věc a uvedl, proč má za to, že ve stěžovatelově případě nejsou splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.

[12] Povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS). V daném případě tak žalovaný učinil a dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelem ani skutečnosti, které vyšly v průběhu řízení najevo, neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu, a tento závěr v napadeném rozsudku potvrdil rovněž městský soud.

[13] Dle Nejvyššího správního soudu stěžovatel věrohodně neprokázal v rámci správního řízení, že má odůvodněný strach z pronásledování ve své vlasti a že má důvodné obavy o svůj život. Hrozící nebezpečí neprokázal ani nekonkretizoval, pouze obecně tvrdil, že mu může hrozit pronásledování v souvislosti s politickým angažmá jeho matky. Takové tvrzení se jeví jako velmi nepravděpodobné vzhledem k tomu, že se dle výpovědi stěžovatele jeho matka v souvislosti se svým aktivním členstvím v LDPR s žádným

pokračování

pronásledováním ani jinými incidenty ze strany státních autorit či jiných činitelů v době své aktivní činnosti nesetkala. Incidenty, při nichž stěžovatele napadli verbálně a následně fyzicky dva neznámí muži před jeho odjezdem do České republiky, stěžovatel ani jeho matka na policii ani u jiného příslušného orgánu taktéž neoznámili; stěžovatel netvrdil opakování systematických útoků na jeho osobu v souvislosti s uplatňováním politických názorů či svého angažmá v rámci politické aktivity své matky. Co se týče zmiňovaného incidentu se psem stěžovatele, nebyla prokázána jakákoli souvislost s politickým angažmá stěžovatele.

[14] Pokud jde o námitku směřující proti neudělení humanitárního azylu, poukazuje Nejvyšší správní soud na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“* Nic takového v případě stěžovatele nebylo zjištěno.

[15] Jestliže stěžovatel tvrdil možnost nebezpečí vážné újmy ze strany blíže nespecifikovaných subjektů (soukromých osob) v případě návratu do země původu, jsou tato tvrzení relevantní ve smyslu udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Ačkoliv z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu, v případě, že informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany; nicméně žádné takové informace z aktuálních zpráv, z nichž žalovaný vycházel, nevyplynuly. Názoru městského soudu, že ve stěžovatelově případě nejsou podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu naplněny, svědčí mimo jiné i skutečnost, že se stěžovatel do své vlasti opakovaně vracel, přičemž se po dobu svého pobytu či při překračování státní hranice nesetkal ze strany státních orgánů či jiných

aktérů (např. odpůrců LDPR apod.) s žádnými nepříjemnostmi. V případě stěžovatele také nelze usuzovat na ohrožení jeho života nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Stav věci byl zjištěn dostatečně a žalovaný taktéž splnil povinnost zabývat se okolnostmi jak v prospěch, tak v neprospěch stěžovatele, přičemž vycházel z informací o zemi původu, které jsou obsahem správního spisu, a z pohovoru a údajů poskytnutých samotným stěžovatelem. Nejvyšší správní soud neshledal, že by v této otázce žalovaný, potažmo městský soud postupoval v rozporu s právními předpisy či ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu obsaženou mimo jiné i ve stěžovatelem zmiňovaných rozsudcích ze dne 25. 7. 2005, sp. zn. 5 Azs 116/2005 a ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 9 Azs 7/2012.

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Městský soud při svém rozhodování nevybočil z této judikatury a nedopustil se ani žádného procesního pochybení. Netvrdil-li stěžovatel žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti, nelze než uzavřít, než že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

[17] Nejvyšší správní soud závěrem připomíná, že důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování či vážnou újmu ze zákonem uznaných důvodů. Tímto institutem je chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46). Institut azylu není a nikdy nebyl ani nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „*nehumánní*“ mezinárodní ochranu neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60).

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2019

JUDr. Lenka Matyášová

pokračování

předsedkyně senátu